



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

XXIII. An credant, Bona opera facta in dilectione, esse merita vitae
aeternae?

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

cios. Quia ubi hæret dubitatio, quam docent, corda fugiunt Deum, nõ inuocant, & sequitur aut profanitas aut desperatio, iuxta dictum. Quomodo inuocabunt non credentes? Et Augustinus inquit: Peccatio sine fide peccatum est. Et extant perspicua dicta sanctorum scriptorum, quæ simul & dubitationem prohibent, & continent exclusiuam. Vt, Augustinus inquit: Totius fiduciæ certitudo est in precioso sanguine Christi. Item: Tota spes mea est in morte Domini mei, &c.

EXTANT autem nostræ declarationes & confirmationes, ex quibus etiam sumatur responsio ad præstigijs, quibus obruere veritatem Pontificij conantur.

ARTICVLVS XXIIII.

AN CREDANT, BONA OPERA
facta in dilectione, esse merita
vitæ æternæ?

PLANE respondeo. Bona opera, etiam renatorum, nequam sunt merita vitæ æternæ: sed simul gratis propter filium Dei, sola fide, iustificatur homo & viuificatur Spiritu sancto, & fit hæres vitæ æternæ, sicut expresse Paulus inquit: Donum Dei est vita æterna. Et Ioan. 3. Vt omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam. Item Ioan. 17. Hæc est vita æterna, vt cognoscant te solum verum Deum, & quem misisti Iesum esse Christum. Item 1. Ioan. 5. Qui habet filium, habet vitam, &c.

ILLUSTRATIONEM & hanc sententiam Antithesis: Non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. Item: Vere scio, quod non sit homo iustus coram Deo. Ergo nostra obedientia non est meritum seu precium vitæ æternæ, seu res digna vita æterna.

HANC consolationem, quæ est perspicua vox Euangelij, retineri necesse est. Nec inde sequitur, Bona opera non sunt meritum vitæ æternæ. Ergo concessa est licentia scelerum, sicut Antinomorum doctrina & vita sonant. His opponimus hanc firmissimam propositionem: Debitores sumus, non carni, vt secundum carnem viuamus. Item 1. Cor. 6. Ne erretis, neque scortatores, neque idololatræ, neque mæchi, &c. regnum Dei possidebunt. Galat. 5. Talia facientes regnum Dei non possidebunt. 1. Timoth. 1. Milita bonam militiam, retinens fidem & bonam conscientiam. Neque enim filius Dei ideo sustinuit ineffabiles dolores in agone & in morte, vt tu furenter laxes frænum omnibus cupiditatibus, sed venit vt destruat opera Diaboli, Et sic destruit: Merito & efficacia, meretur nobis remissionem peccatorum, imputationem iusticiæ, donationem Spiritus sancti & vitæ æternæ: & est efficacia per Euangelium, cum sit remissio peccatorum, & imputatio iusticiæ.

Æternus

Aeternus Pater & Filius effundunt Spiritum sanctum in corda audientium Euangelium, vt dictum est: Effundam super domum David spiritum gratiae & precum. Accenditur in cordibus fides per Spiritum sanctum, qua fit consolatio, & laetitia acquiescens in Deo, quae est restitucio quod sis in gratia, & sis ereptus ex inferis.

Cum hac consolatione simul coniuncta est vera inuocatio, ideo nominatur spiritus precum. Haec est inuocatio nouae obedientiae in cordibus. Quia Spiritus sanctus & alios tales motus accedit, qualis ipse est. Hanc inuocationem nouae obedientiae fieri in vera conuersione seu regeneratione certum est. Et fieri ideo, quia filius Dei venit, non vt stabiliat & augeat peccatum, sed vt destruat, & nos faciat templum Dei.

Quoniam autem haec inuocatio est vt scintilla in densa caligine, & adhuc haerent in nobis in hac vita multa peccata, dubitationes, praua incendia affectuum, iniusta securitas, & impatientia, omissiones & ignorantiae: tamen vox diuina discernit peccata. Manent peccata in Sanctis in hac vita, sed non ea, quae sunt contra conscientiam. Ideo dicitur: Retine fidem, & bonam conscientiam. Nec est in Sanctis defensio idololatriae aut erroris, qui pugnat cum fundamento, id est, qui delet articulum fidei, siue fiat ea defensio ab intelligente, siue à non intelligente, pertinaciter. Scriptum est enim: Qui non credit iam iudicatus est. Et 2. Ioan. 1. Qui non manet in doctrina Christi, Deum non habet. Item: Fundamentum aliud ponere nemo potest, praeter id, quod positum est, quod est Christus Iesus.

Affirmo igitur perseverantes in delictis contra conscientiam, ita non defensores idolorum aut errorum, tollentium aliquem articulum fidei, nequaquam conuersos esse ad Deum.

Affirmo etiam, labentes in talia scelera excutere Spiritum sanctum & fidem, & rursus fieri reos aeternae poenae, quorum aliqui redeunt ad poenitentiam, vt Aaron, David, rursus ad Deum conuertuntur & recipiuntur in gratiam: multi non redeunt, vt Saul, ruunt in aeternas poenas.

Hanc doctrinam expresse traditam esse in scriptis Prophetis & Apostolicis manifestum est. Vt Ezechielis 18. 1. Cor. 6. &c. Quare Antinomi somniantes in Euangelio licentiam concedi ruendi in scelera contra conscientiam, pugnant cum articulis fidei, & sunt inter eos, qui transferunt gratiam in *anathemam*. Hanc horrendam descriptionem utile est diligenter considerare.

Non est extenuandum peccatum, quod reliquum est in sanctis in hac vita, quod quo magis proficiunt pii, magis agnoscunt & deplorant, sicut Paulus inquit: Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meae, & captiuantem me legi peccati, quod est in membris meis. Ingens & horribilis confusio est dubitationum, cum quibus tamen scintilla fidei,

accensa per filium Dei voce Euangelij & Spiritu sancto, assidue iustatur. Nec sit ea lucta sine ingentibus doloribus. Sentiantur & magis fremus impatientia, & incendia cupiditatis vindicta, amorum & odiorum. De his inquit Paulus: Si actiones carnis spiritu mortificabitur, viuetis. Item: Non regnet peccatum in mortali corpore vestro, vt obediat ei: nec exhibete membra vestra arma iusticiae.

N E C E S S E est igitur discerni regnans peccatum, & non regnans. Et furor Antinomorum execrandus est, qui securitatem carnalem confirmant, & delent conuersionem, ac fingunt, homines esse iustos fide, etiam fueres in scelera contra conscientiam. Hunc furorem damnamus: & tamen dicimus, nouam obedientiam nequaquam esse meritum vitæ aeternæ.

E R A N T in latrone conuerso in cruce initia nouæ obedientia: Lucebat in conuerso tanta fides, vt agnosceret vitæ futuræ datorem esse hunc Iesum, quem non solum mori uider, sed etiam audire hanc tristissimam vocem emittentem: Deus meus, Deus meus, quare dereliquisti me? Habebat igitur hic conuersus latro hæc summa bona, quæ describuntur in hoc dicto: Hæc est vitæ aeternæ, vt agnoscat te solum verum Deum, & quem misisti Iesum esse Christum. Agnoscebat verum Deum, patrem huius Messia, & in fiducia mediatoris eum innocabat. Inuocabat & ipsum Messiam. Et cum vera fuerit conuersio, dolores etiam in eo magni de peccatis fuerunt, quos ostendit, cum fateatur se iuste puniri. Petiuit remissionem, cum ait: Memento mei Domine, cum veneris in regnum tuum. Et audiuit absolutionem addito iuramento: Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiso. **H A C** consolatione audita, sentit anima, se viuificari Spiritu sancto, qui læticiam, dilectionem Dei, & multas magnas virtutes simul afferebat. Iamque Deo gratias agebat, habebat bonum propositum, volebat aliquo modo hanc iustam penam à Deo ordinatam, quia Deus uult conspici iusticiam suam & iram aduersus scelera, præstabat patientiam & humilitatem, iuxta dictum: Humiliamini sub potenti manu Dei, ostēdebat fidem in confessione contra alterum latronem, & pios audientes confirmabat, ac fiebat eis Apostolus in cruce pendens.

H A E C omnia nominantur in Paulo ambulare in nouitate Spiritus, ad Roman. 7. Et nominantur fructus Spiritus ad Galatas.

P R O D E S T autem & ad consolationem & ad excitandos nos, vt data dona exerceamus, scire, quomodo hæc incoata & exigua obedientia Deo placeat. Quia utrunque sciendum est, & quomodo persona placeat, & quomodo placeat incoata obedientia & bona conscientia.

V T O R autem docendi causa his tribus admonitionibus in hac re, nec impedito, si quis velit hæc copiosius explicare. Vera tamen & perspicua & necessaria me dicere non dubito.

I. Necessè est in conuersione statuere, quod persona placeat Deo

propter

propter filium gratis sola fide. **I I.** Agnoscamus nos nequaquam legi satisfacere, sed hæere in nobis adhuc multa peccata, & has fordes uero dolore deploremus. **I I I.** Sciamus tamen incoandam esse obædientiam, & oportere in nobis esse bonum propositum non faciendi contra conscientiam. Et hanc incoatam obædientiam quam languidam, tamen etiam placere propter Mediatorem in conuersis, qui & repugnant infirmitati suæ, & credunt eam sibi remitti propter mediatorum.

HÆC exercitia fidei in quotidiana inuocatione considerentur. Et quamquam hæc obædientia nequaquam meretur vitam æternam, tamen iuxta promissiones de operibus: **D**ate & dabitur vobis, & similes: habet in hac vita præmia spiritualia & corporalia, iuxta consilium Dei, mitigationem multarum publicarum & priuatarum calamitatum, sicut vidua Sareptana nutritur tempore famis. Et Abdemelech Eunucho, promittitur incolumitas in excidio Ierusalem, quia extraxerat Ieremiam ex puteo, Ieremiæ 38. Et Iesaias inquit cap. 33. Panis ei dabitur, & regem in decore suo uidebunt. Matth. 10. Si quis dabit potum aquæ vni ex minimis meorum propter doctrinam, Amen dico vobis, non perdet mercedem suam. Et ad Corinth. Si nos iudicemus ipsi, non iudicemur à Domino. Aaron, Dauid, & innumerabiles homines, etiam electi, attrahunt pœnas suis lapsibus. Denique etsi vita æterna propter filium gratis datur: tamē & ipsa est amplissima remuneratio pro sanctorum obædientia, vt Matth. 5. dicitur: Merces vestra copiosa est in cœlis. Vt patrimonium uenit filio, non quia meretur, sed quia natus est ex illo patre. Et tamen est officiorum compensatio. **HÆC** doctrina vera & utilis est ad exercitia piorum, ac iudico de ea consensum esse in nostris Ecclesijs, nec dubito eam esse & vocem, & incorruptam sententiam traditam in scriptis Prophetis & Apostolicis.

CVM autem hæc repetitio breuis sit, volo eam intelligi, vt in alijs probatis scriptis Ecclesiarum nostrarum prolixius recitatur. Absit autem sophistica, & sit modus disputationum. **ETIAM** in hac quæstione de operibus Ecclesiam omnibus ætatibus circumfuderunt duo exercitus: alter Superstitiosorum, uidelicet Pharisei, Papiſtæ, Monachi, & horum similes, qui deleta doctrina fidei somniarunt se meritis suis in cœlum ascendere, vt in tabula Ceberis ascensus in verticem montis pingitur: alter est Antinomorum, in quo multi Cyclopica barbarie oderunt legum vincula, vt sophista ille apud Platonem nominat legem tyrannum. Aliqui astuti aut fascino iactant Enthusiasticos, vt Anabaptistæ, & olim Pepusiani, & alij similes, qui tollunt discrimen peccatorum, dicunt se manere iustos etiam cum ruunt in scelera contra conscientiam. Quidam mihi interroganti, quid doceret de operibus, respondit: Deus non curat opera. **Quam** tetra

I i s & bar

& barbarica hæc vox est? An Deus non discernit adulterium Dauidis & castitatem Ioseph? Quidam hanc propositionem negant: Noua obædientia est debitum, quia sit spontanea. Et meminisse quendam cum contenderet non recte dici, nouam obædientiam necessariam esse, hoc epiphonemate ingêtes plausus excitare, *Das muß ich verfallen*. Hæc impudentia siue à barbarie, siue à vanitate ingeniorum orta, manifeste refutatur dicto Pauli: Debitorum sumus. Et in epistola Ioannis dicitur: Et nos debemus nos mutuo diligere. Et Luca 17. dicitur: Serui inutiles sumus, quia quod debuimus facere, fecimus.

SIGNIFICANT autem hæc duo vocabula, debitum & necessarium, ordinem diuinum & immutabilem, quo creatura rationalis Deo creatori subiecta est, quem ordinem intelligit creatura rationalis & libera, & scit sua libertate non turbandum esse. Est autem insulsa interpretatio & *ἀνεργονία* dicere, Debitum & necessarium esse metu aut coactione extortum. Ludant his ineptijs, vt volunt homines indocti, remulenti, præstigiatores, nos veram significationem vocabulorum & verba Christi & Apostolorum in sententia naua retineamus. NON VTOR his verbis, Bona opera sunt necessaria ad salutem, quia hac additione, ad salutem, intelligitur meritorium. Sed hanc propositionem affirmo veram esse, & contra Antinomos constanter retinendam esse: Noua obædientia incoationem necessariam esse, quia hic ordo diuinus & immutabilis est, vt creatura rationalis Deo obædiat. Et loquor de obædientia sequente conuersionem seu regenerationem. Ibi & propter causam & effectus consensum, necessaria est incoatio obædientia, iuxta dictum: Qui Spiritu Dei ducuntur, hi sunt filij Dei, id est, tales motus accendit Spiritus sanctus, qualis est ipse, & datur, vt renouetur in nobis imago Dei. Ideo & vanitatem sophismatis illius de sequenti obædientia reijcio, quod dicit, Sola excludit non dignitatem tantum, sed præsentiam obædientia. An in Elia, Baptista, Paulo, volunt non esse præsentiam obædientia? Sed omitto longiorem disputationem, & hortor pios, vt sophismatum præstigias fugiant, & oro filium Dei, vt nos gubernet. EXPRESSA autem Papistas damno, qui dicunt, se bonis operibus mereri vitam æternam, contra dictum Pauli: Donum Dei est vita æterna. Et affirmo, immensa misericordia Dei, propter filium mediatorem, gratis sola fide, accipi remissionem peccatorum, imputationem iusticia, viuificationem per Spiritum Sanctum, & hæreditatem vitæ æternæ.

DAMNO & Antinomos, qui vociferantur, nouam obædientiam non esse necessariam nec debitum, & tollunt discrimen peccati regnantis, & non regnantis, contra regulam: Milita bonam militiam, retinens fidem & bonam conscientiam.

A R.